

Regeringen
Kulturdepartementet

2008-06-09

103 33 STOCKHOLM

Dnr 2008:01469

Yttrande över betänkandet Värna språken (SOU 2008:26)

Dnr Ku2008/664/KV

Skolverket har anmodats att yttra sig över betänkandet *Värna språken - förslag till språklag* (SOU 2008:26).

Skolverkets ställningstagande i sammanfattning

- Skolverket ställer sig positivt till förslaget till lagreglering av det svenska språkets ställning och finner att det svenska språket därigenom stärks både nationellt och internationellt.
- Skolverket förordar att språklagens efterlevnad kontrolleras vid tillsyn av olika slag och att språklagens tillämpning följs upp och årligen redovisas till regeringen av Språkrådet.

Skolverket finner att utredningen genomsyras av en anda och ett förhållningssätt som överensstämmer med de nationella styrdokumenterna för det svenska språket och det mångkulturella Sverige. Skolverket ser därför positivt på utredningens förslag till språklag om det svenska språkets ställning dvs. att det svenska språket ska var huvudspråk samt att alla som bor i Sverige ska ha tillgång till det svenska språket.

Skolverket ser även positivt på att utredningen i lagförslaget vill trygga den språkliga mångfalden genom att lyfta fram de fem inhemska minoritetsspråken, teckenspråket samt möjligheten för alla som bor i Sverige och som har ett annat modersmål än svenska att få utveckla och använda sitt modersmål.

Det finns inga sanktioner knutna till språklagen, men Skolverket ser förslaget till språklag som en viktig markering för alla som arbetar med språk. När det gäller efterlevnaden av lagens bestämmelser inom myndigheterna kan denna säkerställas genom JO:s och JK:s tillsyn. Vidare bör, som utredaren framhåller, uppföljning ske av hur språklagen efterlevs. Språkrådet inom Institutet för språk och folkminnen bör årligen göra denna uppföljning och rapportera till regeringen.

Skolverket bör också genom sin skolinspektion (efter den 1 oktober 2008 Statens skolinspektion) se till att lagen efterföljs när det gäller rätt till modersmålsundervisning, studiehandledning och svenska som andraspråk och att

skolor som bedriver tvåspråkig undervisning ser till att eleverna också ges möjlighet att utveckla det svenska språket och ett fackspråk på svenska.

Skolverket vill uppmärksamma att en del fristående grund- och gymnasieskolor har undervisning delvis på annat språk än svenska. Det är då oftast engelska som används som undervisningsspråk, men även andra språk kan förekomma. Välkända exempel är de Sverigefinska skolorna och Internationella Engelska Skolan som har skolor i Stockholmsområdet samt även i Linköping, Eskilstuna, Gävle och Örebro.

Regleringen för fristående skolor finns i skollagens 9 kap. och i förordningen (1996:1206) om fristående skolor. Några bestämmelser som uttalar att huvuddelen av undervisningen vid en fristående skola ska ske på svenska språket finns inte.

Regleringen för den offentliga skolan gäller endast för de fristående skolorna i den mån som författningarna specifikt anger det. I förordningen (2003:459) om försöksverksamhet med engelskspråkig undervisning i grundskolan, framgår att den sammanlagda tiden som undervisning anordnas får högst hälften ske på engelska och den får inte bedrivas helt på engelska i ett enskilt ämne. I förordningen (2003:306) om försöksverksamhet med tvåspråkig undervisning i grundskolan regleras endast begränsningen gällande den sammanlagda tiden. I tillståndsprövningen av fristående grundskolor har Skolverket valt att analogt tillämpa ovannämnda bestämmelser för grundskolan när det gäller att bedöma om den fristående skolan ger en utbildning som till art och nivå svarar mot den som grundskolan ska förmedla.

För den offentliga gymnasieskolan finns ingen motsvarande försöksförordning.

Rent formellt är inslaget av främmande språk de facto oreglerat för de fristående skolorna. Skolverket (Statens skolinspektion) måste därför genom tillståndsprövning och inspektion se till att lagen efterföljs vid tvåspråkig undervisning.

Per Thullberg
Generaldirektör

Madeleine Dahlborg
Undervisningsråd

Kommentar [K11]: Ställ markören här och välj vem som ska skriva under: GD eller AC. Tryck på rätt knapp i verktygsfältet nedan. (Använd knappen nedan för att ta bort denna kommentar.)

I ärendets slutliga handläggning har även Marie-Hélène Ahnborg, Ragnar Eliasson, Ann Carlson Ericsson, Ingegärd Hilborn, Staffan Lund samt Anna Westerholm i Skolverkets verksamhet deltagit.

Kommentar [K12]: Ställ markören här och välj vem som ska skriva under: GD eller AC. Tryck på rätt knapp i verktygsfältet nedan. (Använd knappen nedan för att ta bort denna kommentar.)

